

From Experience to Fluency: Innovative Curriculum Design for English Language Learners

¹Nyanesi, ²Boonmee Pansa, ³Chuenarom Chantimachaiamorn

¹Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

¹Email: chuthirimon1993@gmail.com

Received: 19 August 2025 | **Revised:** 12 September 2025 | **Accepted:** 18 September 2025

Abstract

The international demand for English proficiency has sparked growing interest in curriculum models that transcend traditional and form-focused training. This article analyses the design of an innovative and experience-orientated English curriculum that can help learners move from experience to fluency. This discussion utilizes Dewey's and Kolb's experiential learning theories, Vygotsky's sociocultural framework, and the principles of task-based and communicative language teaching to illustrate how authentic tasks, learner-centered strategies, and contextualized activities facilitate language development. This article emphasizes the educational significance of curricular components, including needs analysis, authentic assessment, role-play, project-based learning, and community involvement. Case studies from bilingual programs, adult ESL environments, and university-level academic English illustrate the flexibility of experience-based methods for diverse students. The article suggests that experiential curriculum design offers a viable route to fluency by combining language acquisition with real conversations, critical analysis, and intercultural proficiency through the synthesis of theoretical ideas and practical implementations.

Keywords: experience, innovative curriculum design, fluency, English language learners

Introduction

English has become an essential medium for global communication, education, and job progress; nevertheless, many language learners have challenges in achieving competency through traditional teaching approaches (Graddol, 2014; Taguchi, 2018). Traditional curricula often

emphasize grammar drills, rote memorization, and standardized evaluations, which provide little opportunities for authentic engagement. As a result, students frequently acquire knowledge of language structures without developing the ability to use English effectively in real-world contexts (Nguyen & Boonmoh, 2021).

Moreover, educators and curriculum designers have progressively used learner-centered and communicative techniques that integrate substantial tasks, collaboration, and experiential learning (Richards, 2017; Littlewood, 2014). Grounded in the theories of Dewey and Kolb on experiential education, alongside Vygotsky's sociocultural perspective, experiential curriculum design perceives learners as active participants who generate knowledge via authentic interaction (Kolb & Kolb, 2017; Lantolf & Poehner, 2014). This method in second language acquisition promotes linguistic advancement along with critical thinking, problem-solving, and intercultural competence (Li & Wegerif, 2014).

This article examines the principles and practices of an experiential curriculum for English language learners. It incorporates theoretical principles, curriculum development strategies, and pedagogical techniques, illustrating their implementation in various educational contexts. This illustrates how experiential techniques can integrate classroom instruction with real-world communication, establishing an appropriate foundation for improving fluency and communicative competence (Nunan, 2015; Larsen-Freeman & Anderson, 2017).

2. Theoretical Foundations of Experiential Curriculum Design

A fundamental principle of experiential curriculum design is that fluency is cultivated via the meaningful application of language rather than through the abstract examination of rules. Traditional language curriculum frequently separate grammar and vocabulary from genuine communication, leading to students who can dissect sentences but struggle to engage in conversation (Nguyen & Boonmoh, 2021). Conversely, experiential frameworks regard communication as the fundamental medium of learning, facilitating the integration of practice and reflection into the acquisition process. Dewey's educational philosophy demonstrated that knowledge is developed by active involvement with real issues. This theory indicates that

language learners attain fluency by engaging in communicative tasks that reflect authentic real-world situations (Graddol, 2014).

Kolb's experiential learning cycle explains the progression of learners from concrete experience to fluency: interaction offers the experience, reflection enhances awareness of deficiencies, conceptualization connects the experience to linguistic frameworks, and application reinforces communicative competence (Kolb & Kolb, 2017). Vygotsky's sociocultural theory emphasizes the social aspect of fluency. His concept of the Zone of Proximal Development (ZPD) emphasizes that learners attain elevated performance levels when supported by educators or peers. In an experiential language classroom, this entails creating collaborative tasks—such as role-plays, group projects, and community-based assignments—that progressively transition learners from tentative responses to fluent communication (Lantolf & Poehner, 2014).

These ideas emphasize that fluency arises via contextual interaction and thought rather than mere memorization. Communicative Language Teaching (CLT) and Task-Based Language Teaching (TBLT) both conform to this approach; nevertheless, they frequently lack structured cycles of experience and reflection. By including CLT and TBLT within an experience framework, educators can go from discrete communicative tasks to a cohesive curriculum in which each activity directly enhances fluency development (Richards, 2017; Littlewood, 2014).

บทนำ

“การศึกษาหาความรู้จึงสำคัญตรงที่ว่าต้องศึกษาเพื่อให้เกิดความฉลาดรู้คือรู้แล้วสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง ๆ โดยไม่เป็นพิษเป็นโทษ.....”

ความตอนหนึ่งในพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตรในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วันที่ 22 มิถุนายน 2524 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.), (2568) แสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงห่วงใยในการศึกษาซึ่งผลลัพธ์ที่คาดหวังของการศึกษาที่จะเกิดกับบุคคลผู้รับการศึกษาก็คือความฉลาดรู้ ปัญญาและทักษะความสามารถที่จะแสวงหาความรู้ได้ด้วยวิธีการหลากหลายจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพื่อนำความรู้ที่ได้มาประมวลและประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและการปฏิบัติงานในสาขาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประโยชน์กับตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ แต่สิ่งที่ทรงห่วงใยและที่ทรงต้องการให้ผู้ศึกษาตระหนักเป็นอย่างยิ่งในการแสวงหาและประมวลความรู้ก็คือผู้ศึกษาต้องพิจารณาอย่างถ่องแท้ว่าความรู้ ที่ได้นั้นนั้นต้อง

ผ่าน การวิเคราะห์ไตร่ตรองแล้วว่าหากมีการนำความรู้หรือผลลัพธ์จากการแสวงหาความรู้ที่ได้มาไปเผยแพร่ จะต้องไม่ทำให้เกิดเป็นพิษเป็นโทษต่อผู้รับรู้และเรียนรู้จากองค์ความรู้นั้น ๆ เพราะถ้าหากผู้ถ่ายทอดหรือเผยแพร่ ความรู้ปราศจากการใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้และมีได้ยัดมั่นในหลักจริยธรรม คุณธรรม และศีลธรรมก็จะทำให้เกิดความเสียหายในวงกว้างทั้งต่อตนเอง ทรัพย์สิน คนในครอบครัว คนในสังคมได้ ใน ปัจจุบันนี้คนทุกวัยสามารถเข้าถึงแหล่งข่าวสารข้อมูล ได้อย่างง่ายด้วยวิธีการและช่องทางสื่อสารที่หลากหลาย ข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ถูกนำเข้าสู่ระบบ โซเชียลมีเดีย (social network) ด้วยรูปแบบที่น่าสนใจและสะดวก ในการสืบค้นพร้อมที่จะให้ทุกคนนำมาประยุกต์และเผยแพร่ต่อ ซึ่งนับเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับบุคคลทุกระดับทุกเพศทุกวัย แต่สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ก็ย่อมมีโทษที่พึงระวังสำหรับผู้ใช้อยู่กับว่าผู้ใช้ข้อมูลจะสามารถใช้วิจารณญาณ หลักแห่งจริยธรรม และคุณธรรมพินิจพิจารณาจำแนกแยกแยะถึงความถูกต้องเหมาะสม ได้มากน้อยอย่างไร

หลังจากการเกิดภาวะวิกฤตของโลกในหลายๆด้านไม่ว่าจะเป็นการเกิดโรคระบาดการผันแปรของระบบ เทคโนโลยี สังคมและเศรษฐกิจรอบโลกที่ผ่านมาทำให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตแบบใหม่ที่เรียกกันว่าชีวิตวิถีใหม่ (New normal) การดำเนินชีวิตและการทำงานเปลี่ยนผ่านจากการทำงานแบบระบบอนาล็อก (Analog) เช่น การจดบันทึกข้อมูลด้วยคน การเก็บข้อมูลเป็นแฟ้มเอกสารบนกระดาษมาเป็นระบบดิจิทัลแทน เกิดการเปลี่ยนแปลง แบบดิจิทัลทรานส์ฟอร์เมชัน (Digital Transformation) ซึ่งหมายถึง กระบวนการที่นำเอาเทคโนโลยีและกลยุทธ์ การทำงานแบบดิจิทัลเข้ามาใช้ในการวางรากฐาน กำหนดเป้าหมาย ดำเนินธุรกิจ ไปจนถึงปรับใช้กับขั้นตอนการทำงานและการขับเคลื่อนวัฒนธรรมองค์กร (Anderson, 2019) จากการเปลี่ยนแปลงนี้จึงทำให้เกิดการเติบโต อย่างรวดเร็วของระบบเทคโนโลยีดิจิทัล ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆถูกป้อนเข้าสู่ระบบออนไลน์ทุกรูปแบบทุกหัวข้อความ สนใจของคนทุกวัย สิ่งที่น่ากลัวก็คือสังคมออนไลน์กลายเป็นแหล่งกระจายข่าวปลอม (Fake News) หลอกลวงให้ เชื่อและขึ้นใจแบ่งปัน (Share) ไปอย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงทั้งในด้าน เศรษฐกิจและ สังคม และยังมีข้อมูลอีกเป็นจำนวนมากที่สร้างความรู้สึกเครียดกดดันท่ามกลางโลกในแง่ร้าย (Pessimistic) หรือ กระตุ้นให้เกิดความรุนแรงการทะเลาะเบาะแว้ง และที่ทำร้ายจิตใจโดยตรงก็คือการกลั่นแกล้งทางสังคม (Social Bullying) ที่ทำให้ผู้ถูกรังแกเกิดความ ไม่มั่นใจ เครียด ซึมเศร้า ทำร้ายตนเองหรือเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวจน สามารถทำร้ายผู้อื่นให้บาดเจ็บหรือถึงแก่ชีวิตได้(จิราภา พึ่งบางกรวย. 2563) โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใช้ข้อมูลที่เป็น เด็กและเยาวชนที่ยังขาดประสบการณ์และทักษะในการวิเคราะห์สิ่งที่รับรู้และทักษะในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล และรอบคอบก็ย่อมเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อและรับพิษโทษภัยจากการเสพสื่อโซเชียลมีเดีย (Toxic Social Media)

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เห็นว่าระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและการสื่อสารออนไลน์กำลังเข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง ที่มีอิทธิพลกับชีวิตประชากรทุกเพศทุกวัยทั้งในประเทศไทยและทั่วโลกจากการศึกษาจำนวนข้อมูลประชากร

กลาง ปี พ.ศ. 2566 ตามประกาศของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (มท.) พบว่าประเทศไทยมีประชากร 65,083,836 คน หรือราว 65 ล้านคน (สำนักบริหารการทะเบียน กระทรวงมหาดไทย, 2566) ซึ่งประกอบด้วยช่วงวัยต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันจะมีการแบ่งออกเป็นช่วงวัยที่เรียกกันว่า เจเนอเรชัน Generation โดย ใช้เกณฑ์ที่สำคัญคือปีที่เกิดของบุคคลนั้นโดยแต่ละ Generation จะมีลักษณะเฉพาะที่สะท้อนถึงสภาพสังคม เหตุการณ์สำคัญ และเทคโนโลยีที่เติบโตมาพร้อมกันโดยทั่วไป แต่ละ Generation จะมีช่วงเวลาห่างกันประมาณ 10-20 ปี เพื่อให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคสมัย เช่น การเกิดสงคราม การปฏิวัติเทคโนโลยี หรือการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม ที่มีผลต่อทัศนคติและวิถีชีวิตของผู้คนในรุ่นนั้น ๆ ในช่วงอายุที่กำลังอยู่ในวัยทำงานที่จะเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศและเป็นช่วงวัยที่เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบการสื่อสารออนไลน์เข้ามามีบทบาทมากขึ้นเป็นลำดับประกอบด้วย 5 Generation ดังนี้

บุคคลที่เกิด ช่วงคริสต์ศักราช	ตรงกับพุทธศักราช	Generation
1946-1964	2489-2507	Baby Boomers
1965-1976	2508-2519	Generation X
1977-1994	2520-2537	Generation Y (Millennial)
1995-2009	2538-2552	Generation Z
2010-2024	2553-2567	Generation Alpha

ที่มา : ประกาศของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2566

เด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันนี้เป็นช่วงวัยของบุคคลในยุคที่เรียกว่าเจเนอเรชันอัลฟา (Generation Alpha) ซึ่งเป็นบุคคลเกิดในระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2553 – 2568 หรือ ค.ศ.2010 – 2025 คนกลุ่มนี้เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีอายุน้อยที่สุดในโลกปัจจุบัน เมื่อถึงปี 2025 พวกเขาจะเกิดกันหมดทุกคนและเป็นประชากรที่มีจำนวนมากที่สุดที่จะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดโลกในอนาคต โดยมีการคาดการณ์ว่าในปี 2025 จะมีประชากรเจนอัลฟาถึงกว่า 2,000 ล้านคนทั่วโลกและในช่วงกลางทศวรรษ 2030 ก็จะได้โตเป็นผู้ใหญ่ ประชากรกลุ่มนี้ได้รับขนานนามว่า “ชาวดิจิทัลโดยกำเนิด” (Digital native) เขามีความรู้ด้านเทคโนโลยีและมีความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมอย่างลึกซึ้ง (Joe Nellis, 2021) เขาเกิดและเติบโตมาในยุคที่การแสวงหาความรู้สามารถทำได้อย่างกว้างขวางโดยคนรุ่นนี้คุ้นเคยและเรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้มาตั้งแต่เยาว์วัยจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม ช่องทางสื่อสารผ่านระบบ Social Media ระบบอินเทอร์เน็ต และสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายในการเรียนรู้แบบแทบไม่มีขีดจำกัด คนในรุ่นนี้จึงเรียนรู้ไว และกล้าตัดสินใจทั้งในเรื่องชีวิตส่วนตัวและเรื่องการศึกษาด้วยตนเอง (วิทยา ด้านธำรงกุล

,2564) พวกเขาเกิดและเติบโตท่ามกลาง ความแตกต่างระหว่าง Generation ในครอบครัวที่มีลักษณะแบบ ครอบครัวขยาย (Extended Family) ซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลาย Generation เลี้ยงดูและอยู่ร่วมกัน บุคคลในแต่ละรุ่นที่อยู่ร่วมกันในชีวิตรุ่นนั้นมีวิธีการเรียนรู้ความเชื่อ การได้มาซึ่งความรู้ที่มีลักษณะเฉพาะจึงส่งผลให้เกิดลักษณะการศึกษาและการเรียนรู้การอบรมสั่งสอน ความเชื่อฟังและวิธีการปฏิบัติตนที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของคนในเจนเนอเรชั่นอัลฟา (Generation Alpha) จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประมวลคุณลักษณะของบุคคลในเจนเนอเรชั่นอัลฟา (Gen Alpha characteristics) จากหลากหลายแนวคิดได้แก่แนวคิดของ ชนินกรณ อารีกุล (2562), จงจิตต์ ฤทธิรงค์ และคนอื่น ๆ (2563), Georgie Walsh (2024), Joe Nellis (2021), Dani Mariano (2024) สามารถสรุปประมวลเป็นจุดเด่นและจุดอ่อนของบุคคลในเจนเนอเรชั่นอัลฟา ได้ดังนี้

1) ทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อติดต่อสื่อสารและสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในสังคม บุคคลใน เจนเนอเรชั่นนี้มีจุดเด่นคือ สามารถใช้เครื่องมือด้านเทคโนโลยีได้อย่างหลากหลายเพื่อติดต่อสื่อสารและสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นเช่น โทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟน (Smart Phone) แล็ปท็อป (laptop) แท็บเล็ต (tablet) เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) สิ่งเหล่านี้อยู่กับพวกเขาและเป็นเสมือนเพื่อนสนิทที่สำคัญในชีวิต สิ่งที่เป็นจุดอ่อนคือ ขาดความปฏิสัมพันธ์แบบการร่วมทุกข์ร่วมสุขแบบเรียลไทม์ (real life) ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ด้วยกัน และขาดการบูรณาการความรู้จากประสาทสัมผัสผ่านอายตนะทั้ง 6 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ จึงอาจมีผลให้ทำให้ขาดความเอื้ออาทรความเห็นอกเห็นใจเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ขาดทักษะทางสังคม ขาดทักษะการติดต่อสื่อสารกับบุคคลรอบข้างในสภาพชีวิตจริงจนทำให้ชีวิตโดดเดี่ยว เพราะการติดต่อสื่อสารกับคนอื่นที่ทำได้ตลอดเวลา นั้นเป็นเพียงการติดต่อสื่อสารผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ หรือผ่านเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เท่านั้น

2) ทักษะในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร บุคคลในเจนเนอเรชั่นนี้มีจุดเด่นคือ สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อย่างไร้พรมแดนภายในเวลาแค่ไม่กี่วินาทีเขาก็สามารถได้ข้อมูลที่ตอบสนองความต้องการในเรื่องที่ตนเองสนใจส่งผลให้พวกเขาฉลาดและมีทักษะที่ดีในด้านการค้นคว้า และเข้าถึงข้อมูลมากขึ้น สิ่งที่เป็นจุดอ่อนคือ พวกเขาตกอยู่ในภาวะสับสนเสี่ยงต่อการบริโภคข้อมูลแบบไม่ยั้งคิดขาดการไตร่ตรองโดยใช้วิจารณญาณเพื่อวิเคราะห์ความถูกต้องเหมาะสมของข้อมูลเหล่านั้น และรวมถึงขาดการตรวจสอบความเชื่อถือของแหล่งข้อมูลก่อนนำมาสังเคราะห์ประมวลผลเพื่อใช้ประโยชน์ หลงเชื่อข้อมูลและแหล่งข้อมูลอย่างง่ายดายเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของการกระจายข่าวปลอม และการถูกหลอกลวงโดยมีจรรยาบรรณแบบรู้เท่าไม่ถึงการณ์

3) รักความเป็นอิสระ ตัดสินใจได้ด้วยตนเองตัดสินใจได้รวดเร็วบุคคลในเจนเนอเรชั่นนี้มีจุดเด่นคือ ประมวลผลข้อมูลและตัดสินใจรวดเร็ว มีนิยามของคำว่าการศึกษาและการประกอบอาชีพที่แตกต่างกับคนยุคอื่นมีทางเลือกทางการศึกษาและอาชีพมากมายหลากหลาย บุคคลเจนเนอเรชั่นอัลฟาอาจเริ่มต้นทำธุรกิจหรือมีอาชีพมีแบรนด์สินค้าเป็นของตนเองได้ตั้งแต่อายุไม่ถึง 10 ขวบ และมีโอกาสในการสร้างชื่อเสียงและเครือข่ายทางธุรกิจได้มากกว่าเจนเนอเรชั่นที่ผ่านมา สิ่งที่เป็นจุดอ่อนคือ ไม่ชอบระบบการศึกษาที่มีกฎระเบียบมากมาย พวกเขา

ต้องการเลือกศึกษาเฉพาะสิ่งที่ชอบหรือสนใจที่จะเรียนรู้ ไม่ได้ต้องการเรียนเหมือนกับเพื่อนทุกคนในชั้นเรียนจึงทำให้ไม่ชอบเรียนในระบบโรงเรียน ไม่ชอบนั่งเรียนกับครูที่เป็นเพียงผู้บอกความรู้ ทำให้เด็กขาดทักษะทางสังคม ขาดวินัยทั้งต่อตนเองและต่อสังคม ขาดความเคารพ รักความเป็นอิสระไม่สนใจความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น

4) ได้รับความสะดวกสบายและมีโลกส่วนตัวสูง บุคคลในเจนเนอเรชันนี้มีจุดเด่นคือ พวกเขาเกิดมาพร้อมกับความเจริญอย่างเต็มที่ของยุคดิจิทัลพวกเขาจึงใช้ชีวิตอยู่กับเทคโนโลยีเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อดิจิทัลบนโลกออนไลน์ มีการพัฒนาด้านความรู้อย่างกว้างขวางในทุกด้านอย่างไม่มีขอบเขตจำกัดพวกเขามีโลกส่วนตัวเก็บตัวอยู่กับโลกดิจิทัลสื่อสารกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ที่คุ้นเคย พวกเขาได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่เป็นอย่างดี ปกป้อง ทะนุถนอม ตามใจ เอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษจนอาจมีอิทธิพลเหนือพ่อแม่ของตนเองได้ สิ่งที่เป็นจุดอ่อนคือบุคคลในเจนเนอเรชันนี้ไม่ให้ความสำคัญและไม่ทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว ไม่สนใจช่วยงานในบ้านหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับบุคคลรอบตัว ไม่เคารพเชื่อฟังหรือปฏิบัติตามสิ่งที่พ่อแม่อบรมสั่งสอนและไม่สนใจใส่ใจกับญาติมิตรหรือบุคคลอื่นจึงทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะด้านจิตใจ อารมณ์ ปฏิสัมพันธ์ ทักษะคิดและคุณธรรม จริยธรรม

5) มีประสิทธิภาพในการทำงานบุคคลในเจนเนอเรชันนี้มีจุดเด่นคือ สามารถใช้ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทำกิจกรรมหน้าที่การงานหรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ในเวลาที่รวดเร็ว ไม่ว่าจะด้านการทำงาน การเรียน การใช้ชีวิตประจำวัน สามารถทำงานแบบประหยัดต้นทุนลดค่าใช้จ่าย เพราะสามารถหาข้อมูลทุกอย่างและขอความช่วยเหลือให้สำเร็จได้ด้วยระบบเทคโนโลยี ด้วยระบบปัญญาประดิษฐ์ที่พวกเขามีความถนัดและเชี่ยวชาญมีทักษะการเป็นผู้ประกอบการสูง (Entrepreneurial Skills) สิ่งที่เป็นจุดอ่อนคือ พวกเขาขาดคุณสมบัติความพากเพียรพยายาม ความอดทน ขาดโอกาสในการเผชิญและฝึกหัดให้ผ่านพ้นความยากลำบากขั้นพื้นฐานในชีวิตทำให้ขาดพลังในการใช้ชีวิต ไม่รู้จักการรอคอย นิยมการเป็นนายตนเอง ไม่ชอบฟังคำสั่งจากผู้อื่น .

ระบบเทคโนโลยีที่สำคัญมากที่มีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตของบุคคลรุ่นนี้ก็คือระบบปัญญา ประดิษฐ์ (artificial intelligence system, AI system) ซึ่งหมายถึง ซอฟต์แวร์ที่ถูกพัฒนาขึ้นให้สามารถประมวลผลผลลัพธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การคาดการณ์ การให้คำแนะนำหรือการตัดสินใจ เป็นเทคโนโลยีการสร้างความสามารถให้แก่เครื่องจักรและคอมพิวเตอร์ ด้วยอัลกอริทึมและกลุ่มเครื่องมือทางสถิติเพื่อสร้างซอฟต์แวร์ทรงปัญญา ที่สามารถเรียนรู้ เลียนแบบความสามารถของมนุษย์ที่ซับซ้อนได้ (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และ กระทรวงดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม, 2566) เป็นเทคโนโลยีที่สามารถทำงานคล้ายมนุษย์สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ตัดสินใจข้อมูลต่าง ๆ ได้เองอย่างรวดเร็วมีศักยภาพในการรับรู้ การจำ การประมวลผล และการตีความที่ดีสามารถโต้ตอบการสนทนาได้อย่างดีเยี่ยมเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ประกอบด้วย (James Mitchell, 2024)

Machine Learning คือ การทำให้ระบบคอมพิวเตอร์สามารถเรียนรู้และพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเองจากข้อมูลที่ป้อนให้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของระบบด้วยตนเองในการประมวลผลสร้างข้อมูลใหม่ที่ใช้ทำนายผลลัพธ์หรือตัดสินใจโดยไม่ต้องมีการเขียนโปรแกรมเฉพาะเป็นกระบวนการในการฝึกสอนโมเดลให้ AI เข้าใจรูปแบบข้อมูล ทำการประมวลผลและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามข้อมูลที่มีอยู่

Natural language processing องค์ประกอบที่ช่วยให้คอมพิวเตอร์สามารถเข้าใจประมวลผลภาษาธรรมชาติ วิเคราะห์ความหมายและแปลงข้อมูลภาษามนุษย์ให้คอมพิวเตอร์สามารถประมวลผลทางการสื่อสารระหว่างมนุษย์และระบบคอมพิวเตอร์แบบเรียลไทม์อัตโนมัติอย่างถูกต้องและแม่นยำ สามารถตอบสนองและทำงานตามภาษาปกติที่มนุษย์ใช้สื่อสาร สั่งการเพื่อดำเนินการตามความต้องการของมนุษย์ รวมถึงสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับคอมพิวเตอร์ผ่านภาษาธรรมชาติ

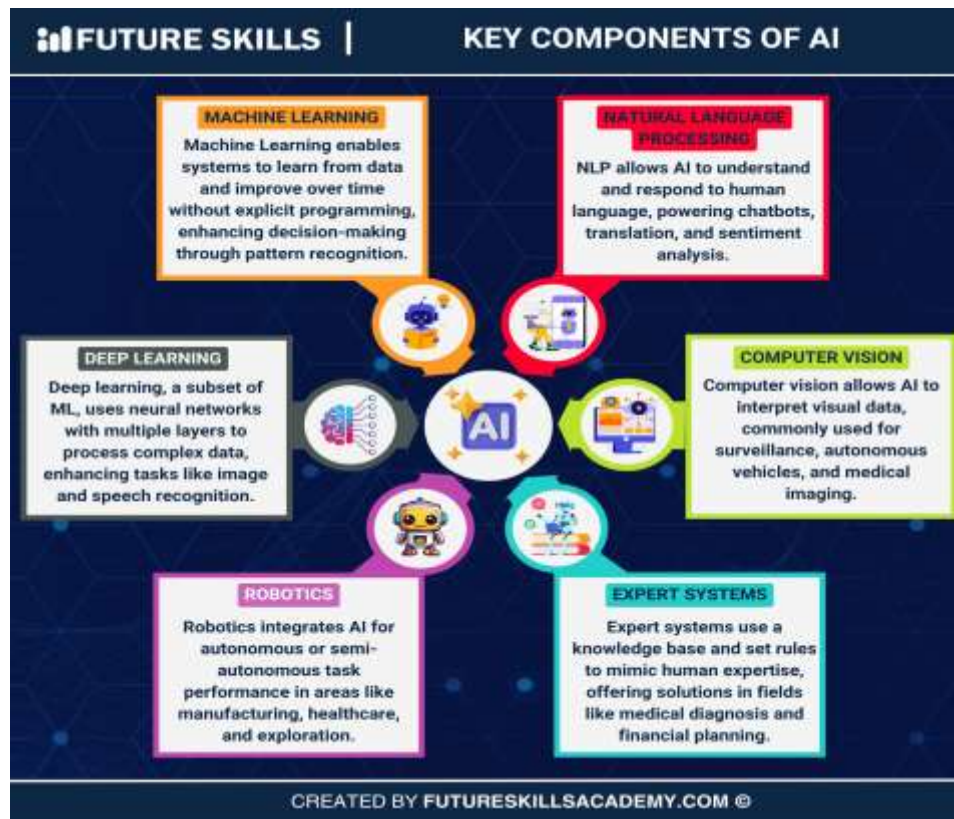
Deep learning เป็นองค์ประกอบย่อยของ Machine Learning ที่มีจุดมุ่งหมายในการสอนเครื่องจักรกลให้วิเคราะห์ข้อมูลตามการตัดสินใจของตัวมันเองแทนการใช้เทคนิคอัลกอริทึมที่ถูกกำหนดโดยมนุษย์ ทำให้การเรียนรู้ของคอมพิวเตอร์ทำงานได้ใกล้เคียงกับสมองของมนุษย์ เกิดความแม่นยำในการแก้ไขปัญหาและประมวลผลข้อมูลที่มีความซับซ้อนหลายระดับหลายมิติได้

Computer Vision เป็นองค์ประกอบที่เกิดจากการสร้างระบบคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่เหมือนดวงตาสามารถจดจำ เข้าใจ และวิเคราะห์ข้อมูลอินพุตต่าง ๆ ที่เน้นด้านภาพเป็นหลักเช่นภาพนิ่ง วิดีโอ สามารถเรียนรู้ที่จะระบุและทราบถึงวัตถุต่าง ๆ ที่เห็นและตอบสนองต่อข้อมูลภาพที่มองเห็นได้อย่างรวดเร็วสามารถใช้ประโยชน์ที่หลากหลาย เช่น ระบุวัตถุในภาพ ตรวจสอบสิ่งผิดปกติในภาพ ติดตามวัตถุในภาพการเชื่อมต่อจับภาพกับกล้องวงจรปิดเพื่อรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ต่าง ๆ ใช้ขับเคลื่อนรถยนต์แบบไร้คนขับ ใช้ประโยชน์ในวงการแพทย์เพื่อถ่ายภาพระบบอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์เพื่อประกอบการวินิจฉัย ติดตาม หรือรักษาอาการป่วยได้

Robotics เป็นองค์ประกอบที่มีความสามารถในการรวบรวม วิเคราะห์ และดำเนินการตามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมโดยรอบได้ในเวลาใกล้เคียงกับเวลาจริง เพื่อทำการกิจที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสมบูรณ์สามารถทำงานร่วมกับเครื่องจักรโดยสามารถเลียนแบบความสามารถขั้นสูงของมนุษย์ในการตัดสินใจหรือสั่งการให้เครื่องจักรได้ทำงานแบบผสมผสานบูรณาการกับการทำงานร่วมกับมนุษย์ ทำให้หุ่นยนต์สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างอัตโนมัติหรือกึ่งอัตโนมัติในพื้นที่ต่าง ๆ ที่กำหนดได้ เช่นในพื้นที่สายงานการผลิต พื้นที่การปฏิบัติงานการดูแลด้านสุขภาพ หรือพื้นที่ที่ต้องการสำรวจ

Expert System เป็นองค์ประกอบที่เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ประกอบด้วยฐานความรู้และเครื่องมืออนุมานฐานความรู้เพื่อการรวบรวมข้อเท็จจริงที่เป็นระบบตีความและประเมินข้อเท็จจริงในฐานความรู้เพื่อให้ได้คำตอบในรูปแบบของการวินิจฉัย ติดตาม ออกแบบ + จัดกำหนดการ และวางแผน ที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะทางในการให้คำแนะนำที่เลียนแบบกระบวนการความเป็นเหตุเป็นผลของมนุษย์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญมีความสามารถ

ในการแก้ปัญหาซับซ้อนเฉพาะสาขาได้เช่น การวิเคราะห์ความเจ็บป่วยและโรคจากอาการผู้ป่วยหรือการวางแผนทางการเงินและการลงทุน ระบบนี้ยังสามารถพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพได้ตามกาลเวลาเมื่อได้รับข้อมูลและมีประสบการณ์ในการตัดสินใจมากขึ้นเช่นเดียวกับมนุษย์อีกด้วย องค์ประกอบของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สามารถแสดงได้ดังภาพต่อไปนี้

ที่มา : James Mitchell 2024) , Key Components of Artificial Intelligence (AI) เข้าถึงได้จาก <https://futureskillsacademy.com/blog/key-components-of-ai/>

จากองค์ประกอบที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าปัญญาประดิษฐ์กลายเป็นผู้ช่วยที่มีบทบาทสำคัญสามารถช่วยให้วิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนสะดวกขึ้น ช่วยแก้ปัญหาทุก ๆ ด้าน ช่วยตัดสินใจ แนะนำ วางแผน วิเคราะห์ วินิจฉัย สร้างระบบความปลอดภัยเป็นเสมือนเพื่อนคู่คิด จึงเป็นเรื่องไม่ยากเลยที่จะทำให้บุคคลที่เติบโตมาในยุคปัญญาประดิษฐ์แบบบุคคลใน Generation Alpha จะใช้ปัญญาประดิษฐ์เป็นส่วนหนึ่งและเป็นส่วนสำคัญในการใช้ชีวิตของเขาในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นเรื่องชีวิตส่วนตัว การเรียน การศึกษาหาความรู้ การทำงานหรือแม้แต่การตัดสินใจเรื่องสำคัญในชีวิตเช่น การเลือกจัดซื้อจัดหาปัจจัยสำคัญในชีวิต การวางแผนการท่องเที่ยวหรือแม้แต่การเลือกคู่ครอง และปัญญาประดิษฐ์ยังเข้าไปมีบทบาทในด้านการเรียนของบุคคลเจนเนอเรชั่นอัลฟา (Generation

Alpha) โดยพวกเขาจะใช้ปัญญาประดิษฐ์เสมือนเป็นผู้ช่วยหรือเลขส่วนตัวในการช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ออกแบบชิ้นงานจากการเรียน หรือแม้แต่การออกแบบงานวิจัย (ฉัตรพงศ์ ชูแสงนิล ,2562) บุคคลในวัยนี้รู้จักและเลือกใช้ปัญญาประดิษฐ์แชทบอท (ChatGPT) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีการประมวลผลภาษาธรรมชาติขั้นสูงในการสื่อสารโต้ตอบในชีวิตประจำวันแทนที่การสื่อสารกับมนุษย์ด้วยกัน ทำให้พวกเขามีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์น้อยลง เนื่องจากปัญญาประดิษฐ์สามารถสร้างเนื้อหาและการโต้ตอบที่เหมือนมนุษย์ได้ สามารถตรวจสอบแนวคิด ช่วยการเตรียมสอบ การแสดงความคิดเห็น การทบทวนเนื้อหาของหลักสูตร เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยรับคำแนะนำตอบกลับแบบเรียลไทม์ (Ming Liu et al., 2023) ทำให้ปัญญาประดิษฐ์เข้ามามีบทบาทอย่างมากในชีวิตประจำวัน แต่การปล่อยให้ปัญญาประดิษฐ์มีบทบาทสำคัญในชีวิตมากเกินไปสิ่งที่ตามมาคือปัญญาประดิษฐ์จะแทรกซึมเข้ามาในชีวิตส่วนตัวในทุกด้านกัดเซาะความเป็นส่วนตัวรุนแรงมากขึ้นเกิดภาวะพึ่งพาแบบขาดไม่ได้เพราะคิดว่าปัญญาประดิษฐ์สามารถลดระยะเวลาในการทำงานให้สั้นลง ลดข้อผิดพลาดในการทำงานได้ (Borenstein & Howard ,2021) บุคคลวัยนี้ที่คุ้นชินต่อการพึ่งพาการตัดสินใจจากปัญญาประดิษฐ์เกิดลักษณะที่นักจิตวิทยาเชื่อว่า ลักษณะของผู้ไม่ตัดสินใจ(Trait indecision) ด้วยตนเองเป็นผู้ที่มีลักษณะหลีกเลี่ยง (avoidance) หรือลักษณะพึ่งพา/ยอมตามผู้อื่น (dependant) มักจะต้องการคำแนะนำเพื่อตัดสินใจในทุกเรื่อง กลัวความผิดพลาดล้มเหลว หรือคาดหวังสูง ใช้เวลาในการตัดสินใจมากขึ้น หรือต้องใช้กระบวนการขั้นตอนมากเพื่อจะตัดสินใจ (Rassin et al., 2006) จึงเป็นผลเสียมากสำหรับคนในเจนเนอเรชันอัลฟาที่อยู่ในภาวะพึ่งพาปัญญาประดิษฐ์อย่างแพร่หลาย สิ่งที่ต้องระวังคือถ้าไม่ว่าปัญญาประดิษฐ์จะสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็วแต่ก็ยังมีจุดอ่อนหรือข้อควรระวังในการใช้อยู่หลายประการที่จะส่งผลกระทบและอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อคนใน Generation Alpha (Borenstein, J., & Howard, A. ,2021) ได้แก่

1. การขาดความคิดสร้างสรรค์ สามัญสำนึก ความเอื้ออาทร ความเห็นอกเห็นใจเพื่อใช้

ประกอบในการแก้ปัญหาหรือคิดหาทางออกแบบนอกกรอบ บุคคลใน Generation Alpha ควรระวังว่าเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เป็นเพียงข้อมูลหรือตัวป้อนที่มนุษย์เป็นผู้ป้อนให้โดยผ่านกระบวนการประมวลผลจากข้อมูลจำนวนมหาศาลที่ได้รับแต่สิ่งที่ไม่สามารถทำได้คือการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการรังสรรค์งานแต่ละชิ้นให้มีมิติมุมมองที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพบริบทขององค์กรหรือกลุ่มผู้ใช้ ความสามารถในการหาข้อตกลงที่มีความประนีประนอมลดความขัดแย้ง ความเห็นอกเห็นใจในบุคคลากรที่เกี่ยวข้องบางกลุ่มที่มีข้อจำกัดในการทำงาน ซึ่งทักษะดังกล่าวนี้เป็นทักษะที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ แต่สิ่งที่พบในปัจจุบันกลับกลายเป็นว่ามนุษย์ซึ่งเป็นผู้ใช้กลับไปให้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ทำงานสร้างสรรค์ให้ เช่น ให้สร้างภาพในจินตนาการตามคำสั่ง การออกแบบวางแผนองค์กร การกำหนดภาระหน้าที่การทำงานของพนักงาน แล้วนำไปใช้โดยขาดการวิเคราะห์ไตร่ตรองที่เหมาะสม Ming Liu et al. (2023) อธิบายว่า ผู้ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ทุกคนควรทำความเข้าใจประโยชน์อย่างถูกต้องและครอบคลุมเกี่ยวกับความสามารถข้อดี และ ข้อจำกัดของเทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ ผู้ใช้จะต้อง

ตระหนักว่า AI ได้รับการออกแบบมาเพื่อส่งเสริมและเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์มิใช่สิ่งที่ใช้ทดแทนทักษะความคิดของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ แทนที่จะเพียงคัดลอกและวางเนื้อหาที่สร้างโดย AI จากการป้อนคำสั่งที่ต้องการแล้วนำผลไปใช้ในสถานการณ์จริง บุคคลในเจนเนอเรชันอัลฟาควรมีส่วนร่วมในการพิจารณาเนื้อหาจากผลการประมวลอย่างมีวิจารณญาณและวิเคราะห์อย่างละเอียดผสมผสานกับทักษะความคิดสร้างสรรค์ ความเข้าใจในบริบทขององค์กร ทักษะการบริหารงานบุคคล ภาวะผู้นำและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในองค์กรนำมาพิจารณาร่วมประมวลผลงานผ่านสามัญสำนึก มีความเอื้ออาทร ความเห็นอกเห็นใจทำให้เกิดแนวทางที่เหมาะสมในการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุขของบุคลากรในองค์กร

2. ขาดความปลอดภัยในข้อมูลส่วนตัวที่อยู่ในระบบที่บุคคลอื่นสามารถเข้าถึงได้ง่ายเกิดปัญหาการละเมิดข้อมูลนำไปใช้ในทางที่ผิดโดยไม่ได้รับอนุญาต ปัญญาประดิษฐ์ต้องใช้ข้อมูลจำนวนมากในการประมวลผลถ้าระบบขาดมาตรการนโยบายการปกป้องข้อมูลที่เข้มงวดควบคุมการเข้าถึงข้อมูลก็อาจทำให้ข้อมูลรั่วไหลได้ เกิดการปลอมแปลงปรับเปลี่ยนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในทางที่เสื่อมเสีย

ในประเด็นนี้บุคคลในเจนเนอเรชันอัลฟาควรตระหนักว่าเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เป็นผลมาจากการที่ข้อมูลมหาศาลทุกมิติของบุคคลและหน่วยงานที่ถูกป้อนเข้าสู่ระบบเพื่อให้เกิดการประมวลผลมีประสิทธิภาพมากที่สุดแต่ยังไม่มีระบบความปลอดภัยหรือกฎหมายที่ชัดเจนควบคุมการใช้ข้อมูล เช่นการทำงานด้านธุรกิจมีบทบาทอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการประยุกต์ใช้ในด้านบริการลูกค้าและประสบการณ์การใช้บริการ ปัญญาประดิษฐ์จะทำหน้าที่ผู้ช่วยเสมือนจริงที่ให้บริการลูกค้าได้ตลอด 24 ชั่วโมง จัดการปัญหาและการตอบสนองต่อคำถามของลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น Sephora แปรนตร์เครื่องสำอางที่นำแชทบอทมาใช้ในการให้ คำปรึกษาโดยทดลองสินค้าผ่านรูปถ่ายของลูกค้าและแนะนำผลิตภัณฑ์ที่เข้ากับใบหน้าของแต่ละคน หรือ Amazon, Netflix และ Youtube ทำการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ โดยค้นหาแนวโน้มและ รูปแบบที่จะนำไปใช้ในการวางกลยุทธ์ทางธุรกิจ ช่วยในการตัดสินใจตั้งแต่กลยุทธ์การตลาดไปจนถึงการปรับปรุงด้านการดำเนินงาน การเสนอสินค้าหรือรูปแบบการลงทุนที่เหมาะสมกับลูกค้าเป็นรายบุคคล ซึ่งการประมวลผลดังกล่าวผู้ใช้บริการจะต้องป้อนข้อมูลส่วนตัวโดยละเอียดเข้าสู่ระบบ ซึ่งข้อมูลในระบบ กลายเป็นแหล่งข้อมูลที่กลุ่มมิจฉาชีพสามารถเข้าถึงและนำไปสู่การหลอกลวงในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้เสียทรัพย์สินหรืออาจเป็นอันตรายต่อชีวิตหรือระบบการทำงานของหน่วยงาน (Ngotngamwong, R., 2020)

3. การตัดสินใจของปัญญาประดิษฐ์อาจไม่เป็นธรรมเพราะไม่ได้คำนึงถึงรายละเอียดปลีกย่อยที่ควรพิจารณาของบุคคลที่ต้องได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิน เช่น อายุ อาชีพ เชื้อชาติ เพศ สถานะทางสังคมหรือสภาพฐานะทางเศรษฐกิจที่มนุษย์ด้วยกันต้องนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจ บุคคลเจนเนอเรชันอัลฟาควรถือมั่นถึงผลที่จะเกิดได้จากอคติและการเลือกปฏิบัติเนื่องจากระบบ AI ใช้การเรียนรู้จากข้อมูล และหากข้อมูลที่ นำเข้าสู่ระบบมีความเอนเอียง มีอคติการเหยียด หรือการเลือกปฏิบัติระบบก็จะสะท้อนผลลัพธ์ ที่มีอคติหรือการเลือก

ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อมูลที่ได้เรียนรู้เช่นการตัดสินใจเกี่ยวกับการจ้างงาน การ อนุมัติสินเชื่อ และการตัดสินใจคดีอาญาที่อาจเอนเอียงต่อกลุ่มประชากรบางกลุ่ม ตัวอย่างเช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่ใช้ ในการสรรหาอาจเลือกผู้สมัครตามเพศหรือเชื้อชาติหาก AI ถูกฝึกฝนด้วยข้อมูลการจ้างงานที่มีอคติด้านเพศ หรือกรณีโปรแกรม COMPAS ที่ถูกใช้งานโดยศาลในสหรัฐอเมริกาในการคาดการณ์ "ความเสี่ยงในการกระทำความผิดซ้ำ" และ "ความเสี่ยงในการกระทำความผิดซ้ำอย่างรุนแรง" ได้รับการตรวจสอบพบว่าระบบมีความเอนเอียงไปในทางที่จะตัดสินว่าจำเลยผิวดำมี โอกาสจะเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำมากกว่าจำเลยผิวขาว (Julia et al., 2016) ทำให้เกิดอคติในผลการตัดสิน เป็นต้น

4. ปัญญาประดิษฐ์ไม่มีส่วนต้องรับผิดชอบกับความเสียหายในการนำเสนอผลการตัดสินใจที่อาจมีข้อผิดพลาดซึ่งอาจเกิดจากการมีข้อมูลที่ไม่เพียงพอ ความผิดพลาดจากข้อมูลที่เป็นตัวบ่อน ความไม่ชัดเจนของคำสั่ง การที่บุคคลเอนเอียงเช่นอัลฟาไม่ตรวจสอบทบทวนพิจารณาด้วยตนเองก่อนตัดสินใจอาจทำให้เกิดผลเสียหายมหาศาลจนถึงแก่ชีวิตได้ เช่น การวินิจฉัยโรคผิดพลาด การต้องถูกออกจากงานเพราะการคำนวณต้นทุนผลผลิตและการวางแผนป้องกันโดยใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ หรือการตัดสินใจของปัญญาประดิษฐ์อาจไม่เป็นธรรมเพราะไม่ได้คำนึงถึงรายละเอียดปลีกย่อยที่ควรพิจารณาของบุคคลที่ต้องได้รับผลกระทบจากการถูกตัดสิน เช่น สถานะทางสังคม หรือสภาพฐานะทางเศรษฐกิจที่มนุษย์ด้วยกันต้องนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเหมาะสมที่สุด งานวิจัยของ Firuz Kamalov et al. (2023) ได้อธิบายว่า แม้ว่าปัญญาประดิษฐ์จะมีความสามารถในการสร้างผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการทำงานของมนุษย์ แต่สิ่งสำคัญคือต้องคำนึงถึงก็คืออันตรายจากการใช้ในทางที่ผิดที่หลายประการเช่น อคติ ความสัมพันธ์ส่วนตัว เพศสภาพ ผู้ใช้จะต้องพิจารณากำหนดนโยบายในการทำงานจากข้อมูลเบื้องต้นที่ได้รับจากการประมวลผลเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่ครอบคลุม ความเสมอภาค และมีประสิทธิภาพ ซึ่งตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้ร่วมงาน ลดอคติ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และลดความเสี่ยงในการตัดสินใจผิดพลาด นอกจากนี้ยูเรสมัคส์ สิทธิชาญ บัญชา (2564) ได้ทำการศึกษาปัญญาประดิษฐ์กับการใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และเวชศาสตร์ฉุกเฉิน ผลการวิจัยพบว่าการใช้ ในโรงพยาบาลทั้งในแผนกผู้ป่วยนอก แผนกฉุกเฉิน หอผู้ป่วยวิกฤต ตลอดจนใช้ติดตามประเมินอาการผู้ป่วยที่บ้านผ่านระบบ การสื่อสารแบบไร้สายทำให้เกิดความปลอดภัยและคุณภาพการบริการที่ดีขึ้น โดยสามารถลดต้นทุนและ เพิ่มประสิทธิภาพการบริการทางการแพทย์ แต่การใช้ AI ก็ก่อให้เกิดความเสี่ยงหลายด้าน เช่นการวินิจฉัยโรคผิดพลาดเพราะขาดข้อมูลวิเคราะห์จากสภาพแวดล้อมและบริบทการใช้ชีวิตของผู้ป่วยแต่ละราย ดังนั้นทุกองค์กร จึงควรมีการกำหนดนโยบายการใช้เพื่อสร้างระบบการจัดการความเสี่ยง ป้องกันภาวะไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้น โดยมีข้อเสนอแนะ เช่น การใช้ทางการแพทย์ มีความเสี่ยงและข้อควรระวังหลายประการ ได้แก่ประเด็นทางจริยธรรม ความโปร่งใสของข้อมูล การเปิดเผย ข้อมูลหรือความลับของผู้ป่วย การวินิจฉัย

ผิดพลาด เพื่อป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว จึงควรมีการกำหนดขอบข่ายในการช่วยวิเคราะห์ กำหนดแนวทางในการใช้อย่างมีจริยธรรม ตลอดจนมีระบบการจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในทุกองค์กร

5. การถูกหลอกลวงให้หลงเชื่อจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์โดยการสร้างข่าวปลอม (Fake News) หรือภาพปลอม (Deepfake) หรือเนื้อหาปลอมทำให้เสียชื่อเสียง เสียทรัพย์สิน หรือแม้แต่เสียชีวิต

จากประเด็นนี้บุคคลเจนเนอเรชันอัลฟาจำเป็นต้องมีการดูแลข้อมูลและผลการประมวลที่ได้ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้อื่น เกิดความผิดพลาดต่าง ๆ ในการตัดสินใจ เช่น AI ฟิชซิง (AI Phishing) คือ การที่มีจฉาชีพใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการสร้างข้อความหลอกลวง ซึ่งปรับแต่งให้มีความเฉพาะเจาะจงกับเป้าหมายแต่ละรายตัวอย่างเช่น สร้างอีเมลที่อ้างว่ามาจากแบรนด์ที่มีชื่อเสียง ระบุรายละเอียดโปรโมชั่นหรือสิทธิพิเศษ พร้อมแนบไฟล์หรือลิงก์ที่ฝังมัลแวร์ที่จะทำการขโมยข้อมูลเพื่อใช้ในการหลอกลวงเหยื่อ หรือการทำ Deepfake ปลอมแปลงใบหน้าของบุคคลผู้มีชื่อเสียง หรือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ บุคลากรจากบริษัทใหญ่ หรือแม้แต่คนรู้จักของเหยื่อ เพื่อหลอกให้โอนเงินหรือเปิดเผยข้อมูลสำคัญ Deep fake สามารถสร้างเสียงและภาพเคลื่อนไหวของเพื่อนหรือญาติติดต่อผ่านวิดีโอคอล อ้างว่ามีเรื่องฉุกเฉินและขอยืมเงินเหยื่อหลายรายหลงเชื่อเพราะเสียงและภาพเหมือนกับคนที่รู้จักจริง ๆ จึงนำมาซึ่งการเสียทรัพย์สิน หรือ การใช้ AI ปลอมเอกสารในการทำธุรกรรมหรือหนังสือใบแจ้งหนี้ต่าง ๆ เพื่อให้เหยื่อจ่ายเงินในช่องทางที่มีจฉาชีพกำหนดขึ้นสิ่งเหล่านี้ผู้ใช้หรือเกี่ยวข้องกับระบบการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ จะต้องระวังและรู้จักสังเกตข้อมูลเช่นความไม่สอดคล้องในรูปแบบการพิมพ์ของเอกสาร ฟอนต์ที่ใช้ ลายเซ็น โลโก้ หรือตราประทับ ควรมีการลองบ่อนคำถามที่เป็นเรื่องรู้เฉพาะระหว่างบุคคล หรือโทรศัพท์เพื่อยืนยันความถูกต้องของเอกสารผ่านช่องทางที่เชื่อถือได้ หรือใช้ระบบการตรวจสอบเอกสารที่เชื่อถือได้ก่อนทำธุรกรรมสำคัญ (Joe Burton, Ardi Janjeva, Simon Moseley and Alice, 2025)

การป้องกันมิให้เกิดภัยในการใช้ปัญญาประดิษฐ์นั้นบุคคลเจนเนอเรชันอัลฟาสามารถทำได้คือการใช้จริยธรรมลดความเสี่ยง อดคิด การเลือกปฏิบัติ คุกคามสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้อื่น ยึดหลักการประมวล ตัดสิน และนำเสนอผลโดยใช้ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional quotient : EQ) เป็นเครื่องมือสำคัญ ปัญญาประดิษฐ์อาจช่วยด้านทักษะทางปัญญา(Intelligence Quotient) ที่มนุษย์มีขอบเขตจำกัดในการจดจำข้อมูลที่มีปริมาณมหาศาลและมีหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้องมากมายที่จะใช้ประกอบการทำงานที่เกินกว่าศักยภาพและสมรรถภาพทางกายของมนุษย์ (Human physical potential and capabilities) แต่สิ่งที่ปัญญาประดิษฐ์ไม่สามารถทำได้เท่าเทียมกับมนุษย์คือความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional quotient : EQ) สโลเวย์และเมเยอร์ (Salovey, P., & Mayer, J. D. ,1990) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึงความสามารถของบุคคลที่จะตระหนักรู้ในความคิด ความรู้สึก และภาวะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตน และผู้อื่นความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเพื่อให้สามารถชี้นำความคิดและการกระทำของตนเองไปในทางที่ถูกต้องสมเหตุสมผลสอดคล้องกับการทำงานและการดำเนินชีวิตโดยสามารถรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม สร้างความรู้สึกที่ดี

เกื้อกูล เข้าใจอารมณ์และกระบวนของอารมณ์ได้ดีคิดใคร่ครวญ และควบคุมภาวะอารมณ์สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์และมีความสุข โกลแมน (Goleman,1995)ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ว่าประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบที่สำคัญ (Goleman's 5 Elements of EQ) ไว้ดังนี้

1. ความตระหนักรู้จักอารมณ์ของตนเอง (Self-awareness) เป็นการเข้าใจความเปลี่ยนแปลงในภาวะอารมณ์และความต้องการของตนในแต่ละช่วงเวลาและสถานการณ์ รับรู้ถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้น และเข้าใจว่าความคิดและอารมณ์ดังกล่าวจะส่งผลต่อผู้อื่นอย่างไร ตระหนักรู้ถึงผลของการกระทำ อารมณ์ และความรู้สึกของตนเองที่มีผลกระทบต่อผู้อื่น

2. การบริหารจัดการอารมณ์ (Self-regulation) เป็นความสามารถที่จะควบคุมจัดการกับความรู้สึกหรือภาวะอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ทั้งอารมณ์ทางบวกและทางลบให้เป็นไปตามทิศทางที่สังคมยอมรับ มีความยืดหยุ่นและปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ดี สามารถจัดการความขัดแย้งและคลี่คลายสถานการณ์ที่ตึงเครียดได้ไม่ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยขาดสติความยับยั้งใจหรือขาดความระมัดระวังซึ่งอาจนำไปสู่ข้อผิดพลาดและมักจะส่งผลเสียต่อความสัมพันธ์กับคนใกล้ชิดหรือเพื่อน

3. การจูงใจตนเอง (Internal Motivation) เป็นการกระตุ้นเตือนตนเองให้คิดริเริ่มอย่างสร้างสรรค์ ไม่มุงเน้นแต่เงินหรือผลตอบแทนทางวัตถุเพียงอย่างเดียว สามารถผลักดันไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้สำเร็จด้วยการตัดสินใจที่ชัดเจน และมีความเข้าใจในเป้าหมายและผลลัพธ์ที่คาดหวัง มีทักษะการสื่อสารแบบใช้วาจาและไม่ใช้วาจาที่สามารถโน้มน้าวใจให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจ

4. ความตระหนักรู้อารมณ์ของผู้อื่น (Empathy) เป็นความสามารถที่จะเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ ตลอดจนรับรู้ความต้องการของผู้อื่นโดยมองสิ่งต่าง ๆ จากมุมมองของผู้อื่นบ้างเพื่อพัฒนาและรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์ที่ดี

5. ความสามารถในการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Social Skill) มีความเป็นผู้นำ สามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น สร้างความไว้วางใจ ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพในสิทธิ ใช้ความสุภาพอ่อนน้อมในการสื่อสาร

สรุป

จากการประมวลแนวคิดการศึกษาเอกสารตำรา ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปแนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) เพื่อการแสวงหาความรู้ของบุคคลเจนเนอเรชั่นอัลฟาโดยใช้มิติความฉลาดทางอารมณ์ได้ดังนี้

ศึกษากระบวนการการใช้ที่ถูกต้อง (Accuracy process) บุคคลใน Generation Alpha จึงควรฝึกฝนทักษะการใช้กระบวนการทำงานที่ถูกต้องครอบคลุม ศึกษาวัตถุประสงค์ ข้อจำกัด ข้อควรระวัง ข้อดี ข้อเสีย

จุดบกพร่องของการใช้งาน เพื่อให้ได้ข้อมูลรอบด้านก่อนที่จะลงมือใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ต้องสามารถกำหนดเป้าหมายของการประมวลผลต้องชัดเจนเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องเหมาะสมมากที่สุดโดยผนวกกับการใช้ความฉลาดทางอารมณ์การรู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง (Self-awareness) และตระหนักรู้อารมณ์ของผู้อื่น (Empathy) มิให้เกิดผลกระทบเชิงลบ ปัจจุบันการเริ่มใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มักมาจากการสังเกตเรียนรู้จดจำมาจากเพื่อนหรือศึกษาการใช้ด้วยตนเองแล้วลงมือใช้แบบลองถูกลองผิดเลย โดยไม่รู้กระบวนการขั้นตอนวัตถุประสงค์อย่างถูกต้องครบถ้วนก็เหมือนการหัดขับรถด้วยตนเองโดยมิได้ศึกษากฎจราจร มิได้เรียนรู้หลักการขับรถที่ปลอดภัยมาก่อนอาจทำให้เกิดปัญหาและอันตรายตามมา วรณ เวชศิริ (2567) ได้ให้คำแนะนำในการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อการสร้างงานไว้ 4 ขั้นตอนคือ 1) กำหนดคำสั่งสถานการณ์ที่ต้องการให้ปัญญาประดิษฐ์ทำงาน 2) ระบุสถานการณ์หรือขอบเขตในการประมวลผลที่ชัดเจน 3) กำหนดเป้าหมายของผลลัพธ์ให้ครอบคลุม และ 4) ระบุความต้องการเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากผลลัพธ์ ตัวอย่างเช่น บทบาทสมมุติที่ต้องการให้เกิดคือ “ฉันกำลังเขียนบทความภาษาไทยเรื่องจริยธรรมการใช้ Generative AI ในการวิจัย ระบุสถานการณ์ว่าหากคุณเป็น บรรณาธิการของวารสารมีประเด็นใดบ้างที่คุณกังวลและมีคำแนะนำสำหรับผู้วิจัยในแต่ละประเด็นอย่างไร นำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมแหล่งอ้างอิงโดยใช้ข้อมูลที่เผยแพร่ตั้งแต่ปี 2023 ถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าหากกระบวนการใช้งานครบถ้วนครอบคลุมทำให้เกิดประสิทธิภาพและได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการใช้งานได้อย่างราบรื่นมีความสุขด้วยความเข้าใจแล้วยังสามารถลดปัญหาก่อนหลังและระหว่างการใช้งานและช่วยให้สามารถใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพและศักยภาพเกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน

เรียนรู้ที่จะใช้ AI อย่างเหมาะสม (Reasonable use) บุคคลเจนเนอเรชันอัลฟ่าพึงระลึกไว้เสมอว่าปัญญาประดิษฐ์เป็นเพียงเครื่องมือเพื่อช่วยการทำงาน เพื่อจัดการข้อมูลจำนวนมากหรือการวิเคราะห์ที่ซับซ้อนซึ่งอาจเกิดความผิดพลาดได้ทำให้ขาดการตัดสินใจเชิงเหตุผลที่เหมาะสม ขาดคุณธรรมจริยธรรม ความฉลาดทางอารมณ์จะเป็นเครื่องมือที่เข้ามาเติมเต็มโดยใช้ความสามารถในการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Social Skill) และการบริหารจัดการอารมณ์ (Self-regulation) ช่วยประกอบการตัดสินใจก็จะสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมในทุกมิติ ต้องใช้ทักษะส่วนบุคคลในการพิจารณา วิเคราะห์ ยังคงต้องได้รับคำแนะนำ คำปรึกษา ความช่วยเหลือ จากมนุษย์เพื่อให้การประมวลผลการตัดสินใจถูกต้องเหมาะสมในทุกมิติ ปัญญาประดิษฐ์ยังมีข้อจำกัดของการประมวลผลเพื่อให้คำตอบที่อาจไม่ถูกต้องเพราะมีขีดจำกัดของปริมาณข้อมูล ขาดความคิดสร้างสรรค์ไม่สามารถออกความเห็นหรือสะท้อนมุมมอง มโนทัศน์นอกกรอบที่กำหนดได้เท่าความสามารถของมนุษย์ การพึ่งพาปัญญาประดิษฐ์มากเกินไป อาจทำให้ได้ผลลัพธ์ที่มีความอคติ (BIAS) หรือไม่แม่นยำไม่ถูกต้องเหมาะสมกับบริบท ซึ่งหากข้อมูลนั้นมีอคติ เช่น เชื้อชาติ เพศ หรือสถานะ ทางเศรษฐกิจ ก็อาจทำให้เกิดการตัดสินใจหรือประเมินผลที่ไม่เป็นธรรม ตัวอย่างเช่น การประเมินนักเรียนจากพฤติกรรมที่เห็นโดยไม่คำนึงถึงบริบทรอบตัวด้านต่าง ๆ ของนักเรียนคนนั้น (Selwyn, 2019) อาจส่งผลที่ร้ายแรงและไม่เป็นธรรมต่อนักเรียน

AI ในฐานะที่เราเป็นผู้ควบคุม (human centric) การนำปัญญาประดิษฐ์ไปใช้งานนั้นควรตระหนักอยู่เสมอว่ามนุษย์เป็นผู้ควบคุมปัญญาประดิษฐ์ เพื่อความยั่งยืนของมนุษยชาติ (human oversight and human agency) ดังนั้นบุคคลเจนเนอเรชันอัลฟาจึงต้องรักษาสถานะการเป็นผู้ตัดสินใจในขั้นตอนสุดท้ายของใช้งานหรือนำผลไปใช้โดยพิจารณาและเลือกใช้ผลลัพธ์สุดท้ายด้วยตนเอง เพราะการตัดสินใจที่เป็นกระบวนการสำคัญที่จะต้องรักษาไว้ให้เกิดผลกระทบทางลบน้อยที่สุดต่อตนเอง เพื่อนร่วมงานและมนุษยชาติร่วมโลกโดยใช้คุณสมบัติความฉลาดทางอารมณ์ ทั้ง 5 ประการมาประกอบการตัดสินใจบนพื้นฐานที่จะต้องไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อมนุษย์ด้วยกัน คำนึงถึงความเป็นอยู่ที่ดี และส่งเสริมคุณค่าของมนุษย์ เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อทั้งสังคมและสิ่งแวดล้อมสามารถรักษาปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ลดความขัดแย้ง ลดความเหลื่อมล้ำในโอกาสเข้าถึงเทคโนโลยีซึ่งอาจทำให้เกิดช่องว่างระหว่างผู้ที่มีและไม่มีโอกาส (UNESCO, 2023) คำนึงถึงทั้งโอกาสและข้อจำกัด เพื่อให้เทคโนโลยีนี้เป็นพลังขับเคลื่อนที่สร้าง “คุณภาพ” มากกว่าเพียงแค่ใช้เพื่อความสะดวก เน้นการใช้งานเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ภายใต้การกำกับดูแลของมนุษย์ (Human-in-the-loop)

เรียนรู้ที่จะวิเคราะห์เพื่อแยกแยะความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Trustworthy)

บุคคลเจนเนอเรชันอัลฟาควรคำนึงไว้เสมอว่าข้อมูลที่ได้จากปัญญาประดิษฐ์มีจำนวนมากมหาศาลในทุก ๆ เรื่องแต่ก็มิได้เป็นหลักประกันว่าทุกข้อมูลจะถูกต้องจึงต้องหามาตรการในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลมิให้เผยแพร่โดยปราศจากมาตรการการตรวจสอบที่ชัดเจน เช่นตรวจสอบแหล่งที่มาแหล่งอ้างอิงปฐมภูมิ หรือตรวจสอบทบทวนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จากเอกสารทางวิชาการที่เชื่อถือได้นำมาวิเคราะห์ จำแนกข้อมูลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการไม่ใช่ข้อมูลประเภทความคิดเห็นที่ไม่พบหลักฐานที่มาที่ชัดเจน หรือเป็นข่าวลวง ข้อมูลปลอม ข่าวเก่าภาพเก่าที่นำมาทำให้เกิดความเสียหายใหม่ หรือบางครั้งเมื่อปัญญาประดิษฐ์พบคำถามที่ไม่ชัดเจนหรือซับซ้อนหรือมีข้อมูลไม่เพียงพอในระบบกลไกการทำงานของปัญญาประดิษฐ์มักเกิดการคาดเดา (Predictive nature) สร้างข้อมูลขึ้นเองโดยอนุมานสร้างคำตอบที่ผิดแต่เมื่ออ่านแล้วดูน่าเชื่อถือ ศัพท์ทางเทคนิคเรียกว่าอาการหลอนของเอไอ (AI Hallucination) หากผู้วิจัยใช้คำตอบที่ประมวลผลโดยโดยไม่ตรวจสอบอาจเข้าข่ายสร้างข้อมูลเท็จได้ (Kim, 2024) การสืบค้นข้อมูลเพื่อการวิจัยข้อมูลที่ได้มาจากการบ่อนข้อมูลงานวิจัยจำนวนมากเข้าสู่ระบบจึงมีแนวโน้มสูงที่ระบบจะสร้างคำตอบจากการเรียบเรียงข้อมูลงานวิจัยเหล่านั้น หากผู้วิจัยนำไปใช้โดยไม่ตรวจสอบหรือไม่อ้างอิงงานวิจัยต้นทางอย่างถูกต้องอาจเข้าข่ายลอกเลียนผลงาน (Fowler, 2024) นอกจากนี้ข้อมูลที่ใช้ต้องเป็นข้อมูลที่ปลอดภัยจากการละเมิดลิขสิทธิ์ หรือข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อลดความเสี่ยงของปัญหาทางกฎหมายและการละเมิดกฎข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียง ความสูญเสียทางการเงินหรือผลกระทบบรรณวิชาชีพ ผู้ใช้ต้องทราบและปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลต่าง ๆ เช่นพ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) พระราชบัญญัติคุ้มครองความเป็นส่วนตัวออนไลน์ของเด็ก 2564 (The Children’s Online Privacy Protection Act : COPPA) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550และ

กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ไม่ควรคัดลอกคำตอบทั้งหมดมาใช้โดยไม่ประมวลปรับปรุง มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลอย่างถูกต้องจากต้นฉบับ ตัวอย่างเช่นข้อมูลที่ผู้ใช้ตอบโต้กับปัญญาประดิษฐ์เชิงกำเนิด (Generative AI) จะถูกนำไปวิเคราะห์และใช้ในการเรียนรู้ (Training Data) ของระบบเสมอ หากคำถามหรือข้อมูลที่ป้อนสู่ระบบ มีส่วนที่เป็นความลับหรือข้อมูลส่วนบุคคลจะเป็นการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต การใช้ความฉลาดทางอารมณ์เป็นเครื่องมือในการกลั่นกรองก่อนใช้งานหรือเผยแพร่ก็จะช่วยเกิดความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือของงานของเรา

คำนึงถึงหลักคุณธรรมจริยธรรม Ethical rules หลักการสำคัญที่ทำให้การใช้งานปัญญาประดิษฐ์ของบุคคลเจนเนอเรชันอัลฟาให้มีความสุขก็คือใช้บนหลักของคุณธรรมจริยธรรม และใช้ความฉลาดทางอารมณ์ของตนเป็นเครื่องมือตั้งแต่ขั้นตอนการเก็บข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลจนถึงการประมวลผลในการตัดสินใจผลลัพธ์ขั้นสุดท้าย โดยต้องคำนึงถึงการรักษาและปกป้องความเป็นส่วนตัวของทั้งตนเองและผู้เกี่ยวข้อง และเคารพต่อสิทธิเสรีภาพของแต่ละบุคคล หากการทำงานจำเป็นต้องนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใดไปใช้งานหรือเผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ ผลลัพธ์จากการประมวลผลและการตัดสินใจของปัญญาประดิษฐ์ ต้องแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ การเก็บรวบรวมและการนำข้อมูลของผู้อื่นไปใช้ต้องได้รับการยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อน การแสดงผลใดๆที่เกิดจากการตัดสินใจโดยใช้ปัญญาประดิษฐ์หากจะทำความเสียหายหรือทำร้ายจิตใจผู้อื่น เป็นความคิดเห็นเชิงอคติที่มีได้เกิดจากการศึกษาข้อมูลทุกมิติผู้ใช้ก็ควรปกป้องชื่อเสียงศักดิ์ศรีของมนุษย์ให้คงอยู่ ต้องไม่หาประโยชน์กับข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่นเช่นนำไปใช้เพื่อการค้าหรือประกอบการทำธุรกรรม ธุรกิจ การหลีกเลี่ยงการลอกเลียนผลงาน การให้ข้อมูล อันเป็นเท็จเข้าสู่ระบบ การประจานหรือเผยแพร่ข้อมูลอันมิควรของบุคคลใดๆ เพื่ออ้ารังไว้ซึ่งคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม แนวทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) เพื่อการแสวงหาความรู้ของบุคคล เจนเนอเรชันอัลฟาโดยใช้มิติความฉลาดทางอารมณ์สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ที่มา :ศิริลักษณ์ เส็งมี (2568) สร้างจาก<https://app.napkin.ai/>

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม, และ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ 113 และสังคม (2566). รายงานประจำปี พ.ศ. 2566 แผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติ เพื่อการพัฒนาประเทศไทย (พ.ศ. 2565 - 2570). กรุงเทพฯ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2568). *คู่มือการใช้งาน AI สำหรับครู นักเรียน โรงเรียน และผู้ปกครองในประเทศไทย พ.ศ. 2568* (2568). กรุงเทพฯ
- จิราภา พึ่งบางกรวย. (2563). การรับรู้ความเสี่ยงและการแก้ปัญหาการถูกกลั่นแกล้งบนพื้นที่ไซเบอร์ของกำลังพลในกองทัพบก. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, 7(1), 21-36
- จงจิตต์ ฤทธิรงค์ สุภรต์ จรัสสิทธิ์ พิมลพรรณ นิตย่นรา. (2563). *เปิดบ้านเด็กซี-แอลฟา การอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการพฤติกรรม บรรยากาศในครอบครัว* (พิมพ์ครั้งที่ 1). นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล โรงพิมพ์เดือนตุลา
- ฉัตรพงศ์ ชูแสงนิล. (2562). *ปัญญาประดิษฐ์เพื่อการเรียนรู้*. สืบค้นข้อมูล 21 ตุลาคม 2566, จาก <https://www.scimath.org/article-technology/item/10110-ai-10110>.
- ชนันภรณ์ อารีกุล. (2562). การศึกษาทางเลือก: รูปแบบการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับเจเนอเรชันแอลฟา. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 8(3), 270-283
- ยุวเรศมศุทธิ์ สิทธิชาญบัญชา. (2564). *ปัญญาประดิษฐ์ Artificial Intelligence (AI) กับการใช้ประโยชน์ทางการแพทย์และเวชศาสตร์ฉุกเฉิน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล. สืบค้นข้อมูล 10 พฤษภาคม 2568 จาก <http://www.dmc.tv>
- วิทยา ด้านธำรงกุล. (2564). การพัฒนาทักษะการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในยุค AI. วารสารบริหารธุรกิจ , 44(169), 1-22.
- วิรุณ เวชศิริ (2567). *เคล็ดลับการเขียน Prompt แบบ 4 ท่อนเพื่อใช้ AI ในการวิจัย*. Pharm Connection. เข้าถึงได้จาก <https://www.pharmconnection.net/prompt-writing-tips-ai-research/15> พฤศจิกายน 2567
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) *พระบรมราโชวาท พระราชดำรัส เกี่ยวกับการศึกษา* เข้าถึงได้จาก: <https://www.thaihealth.or.th/> 1 กรกฎาคม 2568.
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2565) *เอกสารแนวปฏิบัติจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ Thailand AI Ethics Guideline*

- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2566). *สถิติประชากร(ระบบออนไลน์)*
เข้าถึงได้จาก: <http://www.dopa.go.th/>) 5 กรกฎาคม 2568.
- Anderson, M. (2019). *How parents feel about – and manage – their teens’ online behavior and screen time*. Available: <https://www.pewresearch.org/> May 10, 2025
- Borenstein, J., & Howard, A. (2021). *Emerging challenges in AI and the need for AI ethics education. AI and Ethics*. 1(1), 61-65.
- Scupola, A. (2009). SMEs' e-commerce adoption: perspectives from Denmark and Australia. *Journal of Enterprise Information Management*, Vol. 22 No. 1/2, 152- 166.
- Dani Mariano, (2024). *Gen AI and Gen Alpha: The impacts of growing up in an innovation cycle*. Available: <https://www.fastcompany.com/91139367/gen-ai-and-gen-alpha-the-impacts-of-growing-up-in-an-innovation-cycle>, July 14, 2025
- Eric Rassin. (2006) *A psychological theory of indecisiveness. Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment* Volume 29, pages 60–67, (2007)
- Firuz Kamalov, David Santandreu Calonge, & Ikhlās Gurrib. (2023). *New Era of Artificial Intelligence in Education: Towards a Sustainable Multifaceted Revolution. Sustainability*, 15(16).
- Frost, R. O., & Shows, D. L. (1993). The nature and measurement of compulsive indecisiveness. *Behaviour Research and Therapy*, 31(7), 683-IN2.
- Fowler, A. (2024, November 15). *Generative AI: How AI tools could fuel a rise in plagiarism*. Nature. Retrieved 18 November 2024, from <https://www.nature.com/articles/d41586-024-02371-z>
- Georgie Walsh. (2 0 2 5) . *7 Gen Alpha characteristics to know for 2025*. Available: <https://www.gwi.com/blog/gen-alpha-characteristics>, August 3, 2025
- Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence: Why it can matter more than IQ*. New York: Bastam Book.
- James Mitchell 2024) , *Key Components of Artificial Intelligence (AI)* . Available: <https://futureskillsacademy.com/blog/key-components-of-ai/>
- Joe Burton, Ardi Janjeva, Simon Moseley and Alice. (2025) *AI and Serious Online Crime*. The Alan Turing Institute’s Defence and Security Grand Challenge

- Joe Nellis, 2021 *Generation Alpha: An exciting, but challenging, generation* Available: <https://www.cranfield.ac.uk/som/thought-leadership-list/interview-with-professor-> , June 6, 2025
- Julia Angwin., Jeff Larson., Surya Mattu. and Lauren Kirchner. (2016) *Machine Bias: There's software used across the country to predict future criminals. And it's biased against blacks*. Pro Publica.
- Kim, S. J. (2024). *Research ethics and issues regarding the use of ChatGPT-like artificial intelligence platforms by authors and reviewers: a narrative review*. Science Editing, 11(2), 96-106.
- Mayer, J.D. & Salovey, P. (1990). *Emotional Intelligence. In Imagination, Cognition, and Personality*. 9:185-211.
- _____. (1997). *What Is Emotional Intelligence? In Emotional Development and Emotional Intelligence: Educational Implication* press.
- Ming Liu, Yiling Ren, Lucy Michael Nyagoga, Francis Stonier, Zhongming Wu, & Liang Yu. (2023). *Future of education in the era of generative artificial intelligence: Consensus among Chinese scholars on applications of ChatGPT in schools*. *Future in Educational Research*, 1(1), 72-101. New Jersey Department of Education. (n.d.). Artificial intelligence. Available: <https://www.nj.gov/education/innovation/ai/> New Zealand Ministry of Education. August 4, 2025
- Nikolas McGehee Michigan. (2024) *AI in Education: Student Usage in Online Learning* Virtual Learning Research Institute
- Rachaniphorn Ngotngamwong. (2020). *A Study of Millennial Job Satisfaction and Retention. Human Behavior, Development & Society*. Stamford International University, Thailand Vol 21. No 3, September 2020 47–58. 21(3).
- Salovey, P., & Mayer, J. D. (1990). *Emotional intelligence. Imagination, Cognition, and Personality*, 9, 185–211.
- Selwyn, N. (2019). *Should robots replace teachers? AI and the future of education*. Polity Press
- Wang, Y. M., Wang, Y-S., & Yang, Y. F. (2010). *Understanding the determinants of RFID adoption in the manufacturing industry*. *Technological Forecasting and Social Change*, 77(5), 803-8

